

Att peka ut lärare

Efter valet 2026 bad ett parti allmänheten att mejla in namn på lärare. Vad betyder det för en demokrati, och vad kan historien lära oss?

Namn _____

Klass _____

Mitt bildkort, nr _____

Min hemgrupp _____

Lektionens fråga

Var går gränsen mellan att granska lärare och att registrera dem?

	Så arbetar du	Arbetsform och tid	Här arbetar du
1	Ta ställning	Enskilt, 5 min	Häftet s. 1
2	Möt källan	I par, 8 min	Häftet s. 2
3	Begrepp	Helklass, 5 min	Häftet s. 3
4	Expertgrupp	Grupp, 12 min	Bildkort, häftet s. 3 och 4
5	Hemgrupp	Grupp, 15 min	Häftet s. 4 och 5
6	Knyt ihop	Helklass, 10 min	Häftet s. 5
7	Ditt svar	Enskilt, 8 min	Häftet s. 6

1 Ta ställning

Enskilt, 5 minuter

Läs påståendet. Hur mycket håller du med? Skriv **F** (före) i den ruta som stämmer för dig just nu. I slutet av lektionen, i steg 7, skriver du **E** (efter) på samma skala.

”Det är okej att samla in namn på lärare som har sagt något kritiskt om ett parti.”

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

1 Håller inte alls med

5 Håller helt med

Tänk själv först. Du behöver inte berätta för någon var du har satt ditt F.

Ett material från Didaktikstudion

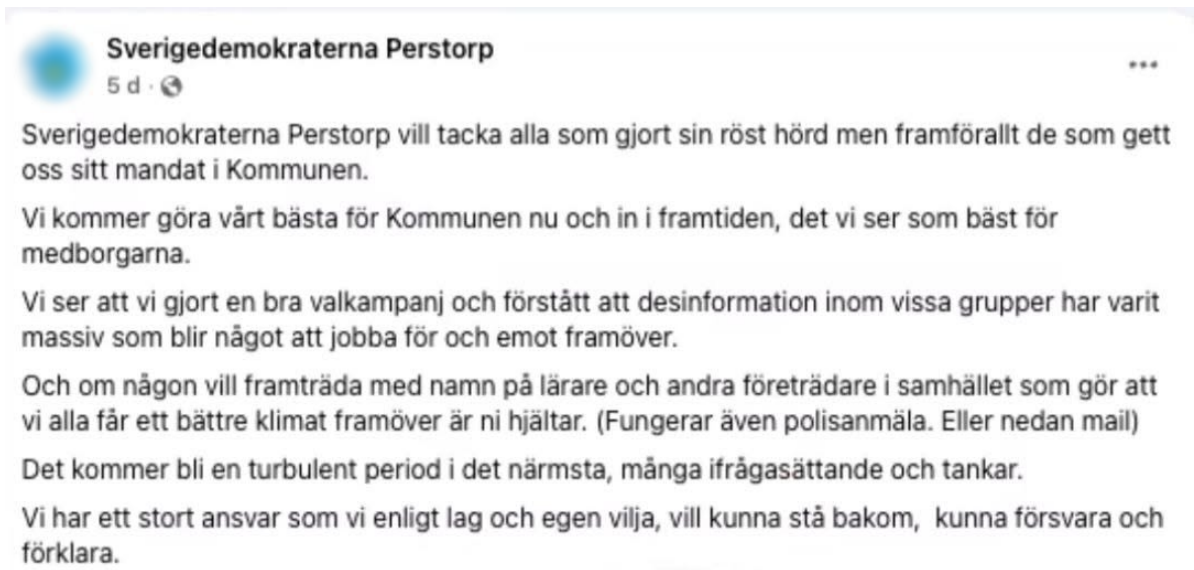
didaktikstudion@gmail.com

Fritt att använda, kopiera och anpassa i undervisning.

Didaktikstudion

2 Möt källan

I par, 8 minuter



Sverigedemokraterna Perstorp
5 d · 🌐

Sverigedemokraterna Perstorp vill tacka alla som gjort sin röst hörd men framförallt de som gett oss sitt mandat i Kommunen.

Vi kommer göra vårt bästa för Kommunen nu och in i framtiden, det vi ser som bäst för medborgarna.

Vi ser att vi gjort en bra valkampanj och förstått att desinformation inom vissa grupper har varit massiv som blir något att jobba för och emot framöver.

Och om någon vill framträda med namn på lärare och andra företrädare i samhället som gör att vi alla får ett bättre klimat framöver är ni hjältar. (Fungerar även polisanmäla. Eller nedan mail)

Det kommer bli en turbulent period i det närmsta, många ifrågasättande och tankar.

Vi har ett stort ansvar som vi enligt lag och egen vilja, vill kunna stå bakom, kunna försvara och förklara.

Sverigedemokraterna Perstorp på Facebook, september 2026. Skärmbild, återgiven i Skånes Folkblad 24 september 2026.

Börja med att prata. Ni behöver inte skriva på frågorna 1 till 4.

- 1 Vem har skrivit inlägget, och vilka tror ni att det riktar sig till?
- 2 Vad ber partiet läsarna att göra?
- 3 Vart ska namnen skickas? Läs slutet av fjärde stycket noga.
- 4 Tänk er att ni är lärare i Perstorp och läser inlägget. Hur skulle ni känna er?

Partiets förklaring

Lokalordföranden sa att inlägget blev felformulerat. Partiet ville hitta fall där lärare behandlat personer illa för att de har koppling till partiet.

Läraryackets reaktion

Sveriges Lärare i Perstorp varnade för en "häxjakt". Om lärare tystnar av rädsla blir det ett demokratiskt problem, sa facket vice ordförande.

Skriv här: Vad skulle ett parti kunna göra med en lista över lärares namn? Vem bestämmer över listan?

3 Begrepp att tänka med

Helklass, 5 minuter

Åsiktsregistrering

Att föra register över personer på grund av vad de tycker.

Angiveri

Att anmäla eller peka ut någon, ofta i hemlighet, så att personen drabbas.

Själv censur

När människor inte vågar säga vad de tycker av rädsla för följderna.

Yttrandefrihet

Rätten att fritt uttrycka tankar och åsikter. Skyddas i grundlagen.

Rättsstat

Även makthavare måste följa lagen, och oberoende domstolar kan pröva deras beslut.

Känsliga personuppgifter

Till exempel uppgifter om politiska åsikter. Enligt lag kräver de särskilt skydd.

§ *”Ingen svensk medborgare får utan samtycke antecknas i ett allmänt register enbart på grund av sin politiska åskådning.”*

Regeringsformen 2 kap. 3 §. Förbudet gäller myndigheter.

4 Bli expert på ett fall

Expertgrupp, 12 minuter. Du behöver ditt bildkort och fallmatrisen på s. 4.

- 1 Läs bildkortet högt tillsammans.
- 2 Besvara frågorna **A** till **D** tillsammans. Skriv svaren i ert falls rad i fallmatrisen på s. 4.
- 3 Diskutera frågan längst ner på bildkortet.
- 4 Skriv ditt minutmanus här nedanför. I nästa steg är du den enda i gruppen som kan ditt fall.

Mitt minutmanus. Fyll i luckorna och läs högt för dig själv en gång.

Mitt fall handlar om _____ år _____. Där pekades

_____ ut. Det var

_____ som samlade uppgifterna genom att

_____. Det ledde till att

_____. Det tog slut när

_____. Det liknar Perstorp genom att

_____.

4 Fallmatrisen

I steg 4 fyller du i **ditt eget falls rad** tillsammans med expertgruppen. I steg 5 fyller du i **de andra raderna** medan experterna i hemgruppen berättar.

Fall	<i>A</i> Vem pekades ut eller registrerades?	<i>B</i> Vem samlade uppgifterna, och hur?	<i>C</i> Vilka blev följderna?	<i>D</i> Vad satte stopp för det?
1 Tyskland 1933				
2 USA 1949-1967				
3 Kina 1966				
4 DDR, Östtyskland 1950-1989				
5 Sverige 1945-1998				
6 Tyskland 2018-2019				

5 Hemgruppen: lägg pusslet

Hemgrupp, 15 minuter. Nu sitter du med en expert från varje bildkort.

- 1 Experterna läser sitt minutmanus i tur och ordning, kort 1 först. De andra fyller i den raden i fallmatrisen.
- 2 Placera fallen på skalan. Hur allvarligt blev det? Skriv kortets nummer i rutan under rätt rubrik. Skriv också **P** för Perstorp där ni tycker att det hör hemma.
- 3 Titta på kolumn **D** i fallmatrisen. Vad skiljer fall 1, 3 och 4 från fall 2, 5 och 6?

Socialt tryck Kritik och uthängning, till exempel i sociala medier	Insamling av namn Listor, anmälningar och register	Straff i arbetet Avsked och yrkesförbud	Förföljelse och våld Fängelse, misshandel och död
Kortnummer	Kortnummer	Kortnummer	Kortnummer

Skriv här, fråga 3: Vad skiljer fall 1, 3 och 4 från fall 2, 5 och 6?

6 Knyt ihop

Helklass, 10 minuter. Läraren leder samtalet.

- 1 **Likheter.** Vad har alla sex fallen gemensamt?
- 2 **Skillnader.** Var hamnade Perstorp på skalan, och varför?
- 3 **Skydd.** Vad kan stoppa åsiktsregistrering i en demokrati i dag?

Anteckningar från samtalet

7

Ditt svar

Enskilt, 8 minuter

Lektionens fråga

Var går gränsen mellan att granska lärare och att registrera dem?

Besvara lektionens fråga med egna ord. Använd minst två av de historiska fallen som belägg och jämför dem med det som hände i Perstorp. Du kan använda meningsstarterna.

Mitt svar. Meningsstarter: Jag tycker att gränsen går vid ... Ett exempel är fall ... där ... Perstorp liknar/skiljer sig från det genom att ...

Ta ställning igen

Gå tillbaka till skalan i steg 1 på s. 1 och skriv **E** i den ruta som stämmer nu. Har du flyttat dig? Förklara varför, eller varför inte.

Därför står jag kvar eller har flyttat mig

En lärdom jag tar med mig från lektionen
